

Överförmyndarnämnden Härnösand-Kramfors

Överförmyndarnämnden Härnösand-Kramfors

kallas härmed till sammanträde **fredagen den 21 november 2025 kl. 09:30 i Kommunstyrelsesalen i Rådhuset**. Vid förhinder vänligen ta kontakt med ordföranden Ingemar Wiklander eller vice ordföranden Kristina Löfroth.

Hålltider för sammanträdet

09.30 Upprop

09.35 Aktuella ärenden

Delegationsbeslut

Delegationsbeslut – väljs ut för redovisning på nästa möte

Föredragningslista

1. Informationsärenden
2. Anmälan om JÄV 2025
3. Val av justerare
4. Fastställande av dagordning
5. Ärende omfattas av sekretess
6. Ärende omfattas av sekretess
7. Ärende omfattas av sekretess
8. Ärende omfattas av sekretess
9. Ärende omfattas av sekretess
10. Revidering - Lokal inriktning
11. Reviderad Bruttolista internkontroll
12. Verksamhetsplan 2026 inklusive internkontroll
13. Information – Granskning av överförmyndarnämnden
14. Redovisning av delegationsbeslut 2025

Ingemar Wiklander
ordförande

Överförmyndarnämnden
Härnösand Kramfors

Lokal inriktning 2026

Förslag till beslut

Överförmyndarenheten föreslår överförmyndarnämnden besluta
att ändra lokal inriktning för 2026 från

- ”Likvärdig utbildning”

till

- ”Attraktiv arbetsgivare”

att skicka beslutet till kommunfullmäktige i både Härnösands kommun och Kramfors kommun för kännedom.

Beskrivning av ärendet

Lokal inriktning för 2026 justeras för att bättre möta det justerade mål som nämnden fattade beslut om 2025-10-24.

Jonas Nyberg
Enhetschef

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden
Härnösand Kramfors

Internkontroll bruttolista 2026 Överförmyndarnämnden Härnösand Kramfors

Förslag till beslut

Överförmyndarenheten föreslår Överförmyndarnämnden Härnösand Kramfors beslutar

att anta reviderad bruttolista för Internkontroll 2026.

Beskrivning av ärendet

Nämnden antog vid sammanträde i september 2025 "Bruttolista internkontroll 2026". Efter genomlysning av överförmyndarnämndens presidium har bruttolistan bearbetats och en reviderad version har arbetats fram. Syftet med den reviderade bruttolistan är att internkontrollen ska stå i bättre samklang med en mer heltäckande och väl avvägd bedömning av nämndens risker och behov samt nämndens övergripande målstyrning.

Arbetet med internkontroll utgör ett stöd för att:

- verksamheten når sina uppsatta mål,
- information och rapportering om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig och rättvisande, samt
- lagar, regler, avtal och andra styrdokument efterlevs.

En central del i internkontrollen är att identifiera och värdera risker utifrån sannolikhet och påverkansgrad. För att hantera riskerna genomförs kontrollmoment.

De identifierade riskerna sammanställs i en bruttolista där även sannolikhets- och konsekvensbedömning ingår. Överförmyndarnämnden beslutar om denna bruttolista, som sedan ligger till grund för internkontrollplanen och fastställs i samband med verksamhetsplanen.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslut om bruttolista följer kommunens reglemente för internkontroll där bruttolistan utgör grund för förslag om nämndens internkontrollplan för 2026 vilken beslutas i samband med verksamhetsplan.

Beslutet om bruttolista för internkontroll kopplas till kommunallagen, 6 kap, 6§ där det framgår att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Bilagor

Internkontroll bruttolista 2026 reviderad

Härnösands
kommun

Överförmyndarnämnd Verksamhetsplan 2026

2025-11-30

Verksamhetsplan 2026

Status: Klar **Rapportperiod:** 2026-01-01 – 2026-12-31 **Organisation:** Överförmyndarnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2026	1
1 Utgångspunkt.....	2
2 Uppdrag och ansvarsområden.....	3
3 Viktiga händelser	4
4 Planerad verksamhet 2026	5
4.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	5
4.2 Målstyrning	5
4.3 Social hållbarhet.....	8
5 Planerad verksamhet för kommande år.....	10
6 Ekonomiskt sammandrag	11
6.1 Nämndens budget	11
6.1.1 Budget per verksamhetsområde	11
6.1.2 Personal	12
7 Internkontroll.....	13

1 Utgångspunkt

Kommunfullmäktige fastställde i maj 2025 kommunens årsplan för 2026. Genom beslutet fördelas uppdrag och ekonomiska ramar till nämnder och förvaltningar inom kommunen.

Nämndens verksamhetsplan utgår både från nämndens uppdrag enligt reglementet och från de särskilda uppdrag som tilldelats i Årsplan 2026. Planen beskriver de prioriteringar, satsningar och utvecklingsområden som nämnden kommer att fokusera på under året, samt hur resurserna ska fördelas och användas för att nå uppsatta mål och säkerställa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Uppföljning av verksamhetsplanen sker löpande genom fyramånadersrapport, delårsrapport och verksamhetsberättelse. På så sätt skapas ett systematiskt underlag för analys, styrning och vid behov justering av verksamheten.

2 Uppdrag och ansvarsområden

Överförmyndaren är en kommunal tillsyn- och förvaltningsmyndighet med uppgift att utöva tillsyn över legala och förordnade förmyndare, gode män och förvaltares uppdrag enligt regler främst i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen, förvaltningslagen och lag om god man för ensamkommande barn.

Överförmyndarens verksamhet och tillsynsfunktion utgörs i huvudsak av:

- Utredda ställföreträdarskap
- Rekrytera ställföreträdare
- Förordna och entlediga gode män och förvaltare
- Lämna beslut om ställföreträdares rättshandlingar för enskilda
- Granska förordnade ställföreträdares verksamhet i övrigt

Överförmyndarens verksamhet i Härnösand och Kramfors kommuner ska i alla lägen kännetecknas av kompetens och rättstrygghet.

Organisation

I 19 kap. 1 § föräldrabalken (FB) fastställs att en överförmyndare ska väljas för varje kommun. En kommun kan besluta att det i stället för överförmyndaren ska finnas en överförmyndarnämnd. De regelverk som omfattar överförmyndaren ska tillämpas även på en sådan nämnd. I 9 kap Kommunallagen (2017:725) framgår att en kommun får bilda en gemensam nämnd med en annan kommun. En gemensam nämnd tillsätts i någon av de samverkande kommunerna och ingår då i denna kommuns organisation

I Härnösands och Kramfors kommun finns beslut om gemensam överförmyndarnämnd med ersättare. Överförmyndarnämnden väljs av kommunfullmäktige för en mandatperiod om fyra år från och med den 1 januari året efter då val, i hela riket, av kommunfullmäktige ägt rum.

Överförmyndaren organisation

I 19 kap. 14 § FB framgår att överförmyndarnämnden får uppdra en kommunal tjänsteman, med den kompetens som behövs, att avgöra ärenden på överförmyndarnämndens vägnar. Härnösand och Kramfors kommun har sedan 1 januari 2022 gemensam förvaltning där Härnösands kommun utgör värdkommun, och Kramfors kommun samverkanskommun. Förvaltningen utgör den av överförmyndarnämnden delegerade verksamheten och dess tjänstemän är överförmyndarnämndens verkställande organ. Sedan 1 januari 2023 har Härnösand och Kramfors kommun en gemensam överförmyndarnämnd.

3 Viktiga händelser

Sveriges regering har aviserat att den kommer att gå vidare med delar av förslagen i den statliga utredningen SOU 2021:36 – Gode män och förvaltare – en översyn. Förslagen syftar till att modernisera lagstiftningen, stärka huvudmannens rättigheter och höja kvaliteten i ställföreträdersystemet. Det handlar bland annat om tydligare regler för ställföreträdarens uppdrag, ökade krav på utbildning och stöd, samt förstärkt tillsyn och rättssäkerhet i överförmyndarens verksamhet.

Flera förändringar kommer att påverka överförmyndarnämndens arbete redan under 2026. Bland de mest betydelsefulla förslagen finns:

- Lagstadgad skyldighet att beakta huvudmannens vilja samt att huvudmannens medel ska användas även för dennes välbefinnande. Detta innebär ett tydligare individperspektiv i prövning, beslut och tillsyn.
- Obligatorisk introduktionsutbildning för gode män och förvaltare, framtagna på nationell nivå. Överförmyndarnämnden kommer att behöva säkerställa att samtliga nyförordnade ställföreträdare genomgår utbildningen inom angiven tid.
- Utökad skyldighet att ge stöd till ställföreträdare, inklusive tillgång till nationella riktlinjer, metodstöd och information som ska tillhandahållas av en ny statlig myndighet på området.
- Skärpta krav på tillsyn och redovisning, där ställföreträdare blir skyldiga att lämna både årsberättelse och slutberättelse om hela uppdraget, inte bara ekonomisk förvaltning. Det innebär ett ökat administrativt ansvar för överförmyndarnämnden.
- Tidsgräns för granskning av årsräkningar, vilket kan kräva anpassning av rutiner och bemanning för att säkerställa att alla ärenden handläggs inom lagstadgad tid.
- Införande av ett nationellt ställföreträdarregister, vilket förväntas effektivisera informationshanteringen men också ställa krav på anpassning till nya digitala rutiner och dataskyddsbestämmelser.
- Ökad professionalisering, där anställda ställföreträdare kan förordnas i särskilt komplicerade ärenden. Detta kan påverka rekryteringsbehov, arvodeshantering och samverkan med andra kommuner.
- Överförmyndaren ges möjlighet att besluta i otvistiga godmanskap enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken (FB).

Sammantaget innebär reformen en riktning mot ökad rättssäkerhet och kvalitet, men också större krav på administration, dokumentation, digitalisering och kompetensutveckling inom överförmyndarnämndens verksamhet. För 2026 behöver nämnden följa lagstiftningsprocessen noggrant och i god tid planera för de organisatoriska och systemmässiga anpassningar som en ny reglering kan kräva.

De flesta av lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

4 Planerad verksamhet 2026

4.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

Kommunfullmäktige har i Årsplan för 2026 tilldelat uppdrag som omfattar samtliga nämnder, då även Överförmyndarnämnden Härnösand Kramfors. De uppdrag som omfattar nämnden är:

- Verka för målsättningen att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare.
- Prioritera stärkt företagsservice och förbättrat företagsklimat i Härnösand.
- Stödja kommunens tillväxtstrategi och kommande etableringar i regionen genom samverkan mellan Kommunstyrelsen, nämnder och helägda bolag.
- främja arbete med suicidprevention och stödinsatser för personer i kris.
- säkerställa att arbetet med att identifiera och stötta barn och unga i riskzon för kriminalitet utvecklas.
- samt andra kommunövergripande utvecklingsuppdrag

Sådana uppdrag ligger utanför det rättsliga ramverk som styr överförmyndarnämndens verksamhet och riskerar att skapa oriktiga förväntningar på nämndens ansvar och möjligheter att verkställa dessa uppgifter.

Överförmyndarnämnden bedömer att kommunalpolitiska mål av allmän karaktär riskerar att:

- skapa en felaktig uppgiftsfördelning,
- leda till felaktiga förväntningar på nämnden,
- samt orsaka framtida ansvarsutkrävande för uppdrag som nämnden saknar befogenhet och möjlighet att verkställa.

Överförmyndarnämnden har av anledning därtill hemställt till kommunfullmäktige att undantas från de allmänna uppdrag som utdelats.

Bakgrunden till hemställan är att överförmyndarnämnden är en oberoende och lagreglerad myndighetsnämnd med ett tydligt avgränsat uppdrag enligt föräldrabalken och under statlig tillsyn av Länsstyrelsen. Nämndens uppgifter avser myndighetsutövning och tillsyn över ställföreträdare.

Av 19 kap. 1 § Föräldrabalken (FB) framgår att överförmyndarnämnden inte har ett kommunalt uppdrag i egentlig mening, även om kommunen ansvarar för att organisera verksamheten. Överförmyndarnämndens verksamhet styrs huvudsakligen av föräldrabalken och har ett tydligt myndighetsuppdrag.

4.2 Målstyrning

Härnösands kommuns vision – Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla – har sin grund i Agenda 2030. Visionen konkretiseras genom sex lokala inriktningar som definierar ett önskvärt framtida tillstånd som organisationen ska bidra till.

De lokala inriktningarna används som stöd i både planering och beslut, och utifrån dessa har nämnden formulerat mål för sin verksamhet. Genom verksamhetsplanen pekar nämnden ut nyckelaktiviteter som behöver genomföras för att nå målen, samt indikatorer som beskriver utvecklingen inom utvalda delar av arbetet.

Tjänsteorganisationen ansvarar för att omsätta nämndens nyckelaktiviteter till strategier och aktiviteter som genomförs i verksamheten.

Mål
PLATS FÖR ALLA
Medborgaren ska på ett effektivt och rättssäkert sätt komma i kontakt med överförmyndaren.
ATTRAKTIV ARBETSGIVARE
Alla, arbetstagare såväl som ställföreträdare, ska känna sig trygga i sitt uppdrag

Nyckelaktivitet
Medborgaren ska på ett effektivt och rättssäkert sätt komma i kontakt med överförmyndaren
<i>Utveckla vår tillgänglighet för att nå fler medborgare</i>
Beskrivning: Syftet med insatsen är att öka synligheten i samhället och att fler medborgare ska få kännedom om möjligheten att bli ställföreträdare samt känna engagemang för uppdraget. Aktiviteten följs upp i fyramånadersrapport och delårsrapport med fokus på antal genomförda aktiviteter och inkomna intresseanmälningar. Aktiviteten genomförs dessutom genom samarbete med lokala evenemang och företag i samverkan i ett led att bidra till målet att ge företag och organisationer högklassig service.
<i>Utveckla digital tillgänglighet genom att införa e-tjänster kopplade till de nya blanketterna</i>
Beskrivning: Syftet är att öka tillgängligheten och effektiviteten i kontakten mellan medborgaren och överförmyndaren genom digitalisering. Strategin ska säkerställa att e-tjänsterna utvecklas på ett rättssäkert, inkluderande och användarvänligt sätt så att fler medborgare, oavsett digital vana, kan sköta sina ärenden smidigt och tryggt. Det stärker förtroendet för myndigheten och frigör tid för handläggning av mer komplexa ärenden. Aktiviteten följs upp genom att följa upp i delårsrapport och verksamhetsberättelse genom att redovisa andel färdigställda e-tjänster färdigställda samt genom utskick av enkät ställa frågan om e-tjänsterna använts och hur enkel det var att använda.
Alla, arbetstagare såväl som ställföreträdare, ska känna sig trygga i sitt uppdrag
<i>Utarbeta och införa processmallar för överförmyndarens verksamhet</i>
Beskrivning: Syftet med insatsen är att säkerställa att samtliga medarbetare inom överförmyndarenheten arbetar på ett likvärdigt, transparent och rättssäkert sätt i alla ärenden. Genom att införa gemensamma processmallar ska enheten skapa förutsättningar för enhetlig handläggning, rättssäkerhet och effektivitet samt att nya och befintliga medarbetare får ett tydligt stöd i sitt arbete. Aktiviteten följs upp genom att kontrollera att handläggning i urval av ärenden följer fastställda processmallar och rutiner.
<i>Säkerställa att alla ställföreträdare har tillgång till och genomför en kvalitetssäkrad utbildning</i>
Beskrivning: Syftet med insatsen är att höja kvaliteten och rättssäkerheten genom att stärka ställföreträdarnas kunskap, ansvarstagande och trygghet i uppdraget, med ökad förståelse för gällande lagstiftning och rutiner. Aktiviteten följs upp genom att mäta andel ställföreträdare som genomfört utbildningarna samt genom en enkät om upplevd trygghet i uppdraget efter genomförd utbildning. Resultatet redovisas i delårsrapport och verksamhetsberättelse, samt genom utskick av enkät ställa frågan om de genomgått utbildningsinsatserna.
<i>Stärka kunskapen om rättssäkra beslut, överklagandeprocessen och överförmyndarens roll i domstol</i>
Beskrivning: Syftet med insatsen är att säkerställa att medarbetare inom överförmyndarenheten har den kunskap och kompetens som krävs för att fatta rättssäkra beslut och agera professionellt i samband med överklaganden och domstolsförhandlingar. Aktiviteten följs upp genom att mäta andelen medarbetare som deltagit i den planerade utbildningen och redovisa antalet i delårsrapport och verksamhetsberättelse.
<i>Övergripande stärka kunskapsnivån inom överförmyndarens verksamhet</i>

Beskrivning:

Syftet är att stärka arbetstagares, ställföreträdare och överförmyndarnämndens ledamöters kompetens och kunskapsnivå för ökad trygghet i sina respektive uppdrag

Strategi

Utveckla vår tillgänglighet för att nå fler medborgare

Stärka vår närvaro och kommunikation för att öka tillgängligheten

Beskrivning:

Vi utvecklar vårt sätt att möta medborgare och samarbetspartners genom att vara mer aktiva och synliga i samhället.

Utveckla digital tillgänglighet genom att införa e-tjänster kopplade till de nya blanketterna

Skapa och införa användarvänliga e-tjänster som harmoniserar med blanketter och stärker medborgarens möjlighet att självständigt hantera sina ärenden digitalt

Beskrivning:

Vi tar fram och inför e-tjänster som är enkla att använda och tydligt sammanhängande med våra blanketter och processer. Syftet är att öka tillgängligheten, minska behovet av manuella moment och skapa en smidigare och mer rättssäker service för medborgarna.

Utarbeta och införa processmallar för överförmyndarens verksamhet

Processutveckling och kvalitetssäkring i handläggning

Beskrivning:

Vi utvecklar och kvalitetssäkrar våra arbetsprocesser för att skapa en enhetlig och rättssäker handläggning. Genom att ta fram, testa och införa tydliga processmallar säkerställer vi att både arbetstagare och ställföreträdare får ett stöd som gör uppdraget mer överskådligt och förutsägbart. Arbetet omfattar att gå igenom nuvarande rutiner, identifiera förbättringsbehov och säkerställa att mallarna är lätta att förstå, följa och använda i praktiken. Målet är att höja kvaliteten, minska osäkerhet och bidra till en tryggare och mer likvärdig hantering i varje ärende.

Säkerställa att alla ställföreträdare har tillgång till och genomför en kvalitetssäkrad utbildning

Skapa och genomföra aktiviteter för en ökad kunskapsnivå hos ställföreträdare

Beskrivning:

Vi genomför riktade insatser som stärker ställföreträdarnas kunskap och trygghet i sitt uppdrag. Arbetet omfattar att planera, utveckla och erbjuda utbildningsaktiviteter som är lättillgängliga, relevanta och kvalitetssäkrade. Genom en kombination av introduktion, fördjupning och löpande stöd skapar vi bättre förutsättningar för både nya och erfarna ställföreträdare att utföra sitt uppdrag korrekt, säkert och med god förståelse för rutiner och regelverk. Målet är att höja den samlade kompetensen och bidra till en trygg och likvärdig hantering för alla som omfattas av uppdraget.

Stärka kunskapen om rättssäkra beslut, överklagandeprocessen och överförmyndarens roll i domstol

Skapa och genomföra aktiviteter för en ökad kunskapsnivå hos medarbetare om överklagandeprocessen, processrätt och överförmyndarens roll i domstolsförhandlingar

Beskrivning:

Vi stärker medarbetarnas kompetens inom rättssäkra beslut, överklagandeprocessen och överförmyndarens roll i domstol genom att genomföra riktade utbildnings- och kompetenshöjande aktiviteter. Genom att ge medarbetarna en tydlig förståelse för processrättens krav och förvaltningens ansvar vid domstolsförhandlingar ökar vi tryggheten i handläggningen och säkerställer en mer konsekvent och rättssäker tillämpning. Målet är att varje medarbetare ska känna sig rustad att agera professionellt, korrekt och med god juridisk förankring i alla delar av processen.

Övergripande stärka kunskapen inom överförmyndarens verksamhet

Erbjuda och extern utbildning med fokus på aktuell lagstiftning

Beskrivning:

Vi stärker den samlade kompetensen inom överförmyndarverksamheten genom att erbjuda extern utbildning med fokus på aktuell lagstiftning och praktiska tillämpningar. Utbildningarna riktar sig till

nämndens ledamöter, arbetstagare och ställföreträdare för att säkerställa en gemensam kunskapsgrund och ett likvärdigt förhållningssätt. Genom att ta del av extern expertis får vi tillgång till fördjupad juridisk kunskap, uppdaterad praxis och breddade perspektiv som stödjer en rättssäker och kvalitativ handläggning. Målet är att alla berörda ska känna sig trygga, informerade och professionellt rustade i sina respektive roller.

Indikator	Utfall 2025	Resultat 2024	Resultat 2023	Resultat 2022	Resultat 2021
Antal genomförda informations- och rekryteringsinsatser per år	Specifika rekryteringsinsatser: 4 uppsökande insatser, 1 rullande "tv-reklam" matbutik	Ej tillgänglig statistik	Ej tillgänglig statistik	Ej tillgänglig statistik	Ej tillgänglig statistik
Andel av överförmyndarens blanketter som finns som e-tjänster					
Andel processer inom överförmyndarverksamheten som har dokumenterade och fastställda processmallar					
Andels ställföreträdare som genomfört introduktionsutbildning (del 1 och fördjupningskurs)					
Andel medarbetare som genomfört utbildning i överklagandeprocesser och processrätt					
Andel medarbetare, ställföreträdare och nämndsledamöter som genomfört utbildning inom uppdraget och överförmyndarens verksamhet					

4.3 Social hållbarhet

Kommunledningsgruppen (KLG) har beslutat om två särskilda fokusområden för social hållbarhet under 2026:

ANDTS (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel) samt Suicidprevention.

Samtliga nämnder har uppdragits att beskriva sina planerade insatser inom dessa områden.

Överförmyndarnämnden har dock hemställt till kommunfullmäktige att undantas från de generella uppdrag inom området social hållbarhet som tilldelats samtliga nämnder. Skälet är att verksamheten har en särställning enligt föräldrabalken (19 kap.) och utgör en lagreglerad tillsynsmyndighet med uppdrag att utöva kontroll över förmyndares, gode mäns och förvaltares förvaltning av enskildas rättigheter och tillgångar.

Till skillnad från övriga kommunala verksamheter har överförmyndarnämnden inte ett allmänt främjande eller förebyggande uppdrag, utan är en myndighetsutövande instans vars huvudsakliga

uppgift är att säkerställa rättssäkerhet och skydd för enskilda personer. Förvaltningslagen (2017:900) tillämpas fullt ut på överförmyndarens ärenden, och verksamheten ska präglas av opartiskhet och saklighet.

Mot denna bakgrund vore det inte förenligt med nämndens roll eller lagstadgade uppdrag att initiera eller genomföra egna insatser inom de kommunövergripande fokusområdena ANDTS eller suicidprevention. En sådan inriktning skulle kunna uppfattas som ett avsteg från myndighetens tillsynsuppdrag och innebära risk för rollförväxling.

Överförmyndarnämnden har inte heller något mandat eller befogenhet att rikta, genomföra eller föreskriva åtgärder gentemot huvudmän, ställföreträdare eller andra individer i syfte att påverka deras levnadsvanor eller psykiska hälsa. Det vore inte förenligt med myndighetens oberoende och skulle kunna äventyra förtroendet för verksamheten. Exempelvis kan en ställföreträdare inte åläggas att arbeta med suicidpreventiva insatser eller att påverka en huvudmans bruk av alkohol, tobak eller spel.

Istället fortsätter överförmyndarnämndens arbete under 2026 att fokusera på rättssäker handläggning, effektivtillsyn och ett stärkt stöd till ställföreträdare. Genom utbildning, tillgänglighet och tydlig information bidrar verksamheten indirekt till trygghet och stabilitet för de personer som står under förmyndarskap, godmanskap eller förvalterskap – vilket i sig utgör en viktig grund för social hållbarhet.

5 *Planerad verksamhet för kommande år*

Överförmyndarnämnden har för avsikt att under 2026 införa ett e-arkiv. Syftet med e-arkiv är fortsätta arbetet med att höja rättssäkerheten och kvaliteten i verksamheten. Ett införande av e-arkiv kommer initialt innebära viss förhöjd arbetsbelastning. Efter implementeringsfas kommer ett e-arkiv dock innebära mindre mängd administrativt arbete för enhetens personal.

Vidare kommer överförmyndarnämnden nogsamt bevaka de lagändringar som förväntas träda i kraft 1 juli 2026 då dessa förväntas ta stor del kapacitet i anspråk vid implementering.

6 Ekonomiskt sammandrag

6.1 Nämndens budget

Nämndens budget per konto (tkr)	Utfall 2024	Budget 2025	Årsprognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	9 036,2	9 806,9	9 806,9	9 975,0	10 224,4	10 480,0
skattemedel	5 570,0	5 907,9	5 907,9	6 001,0	6 151,0	6 304,8
övriga intäkter	3 466,2	3 899,0	3 899,0	3 974,0	4 073,4	4 175,2
Kostnader	-8 339,8	-9 806,9	-7 320,9	-9 975,0	-10 224,3	-10 480,0
köp av huvudverksamhet					0,0	0,0
personal	-7 295,7	-8 758,7	-6 423,9	-8 815,3	-9 035,7	-9 261,6
lokalhyra	-511,9	-529,8	-526,8	-530,0	-543,3	-556,8
övriga kostnader	-498,2	-484,4	-336,2	-595,7	-611,4	-627,6
avskrivningar	-34,0	-34,0	-34,0	-34,0	-34,0	-34,0
Resultat	696,4	0,0	2 486,0	0,0	0,0	0,0

Överförmyndarnämnden har tillsammans med överförmyndarenheten för budgetåret 2026 fått ökade skattemedel från kommunfullmäktige med 93,1 tkr jämfört med 2025 års budget.

Härnösands kommun och Kramfors kommun utgör sedan 1 januari 2023 en gemensam överförmyndarnämnd där Härnösands kommun är värdkommun för nämnden. Det innebär att Härnösands kommun genererar en intäkt från Kramfors kommun utifrån fördelningsnyckeln i samverkansavtalet. Totala Intäkterna budgeteras öka med 168,1 tkr.

För verksamhetsåret 2026 är kostnaderna totalt sett 9 975 tkr, vilket är 168,1 tkr högre än 2025. Överförmyndarenheten ser ett ökat behov av kompetensutveckling av personal och annonsering efter gode män och förvaltare kommande år. Vidare kommer ett stort antal nya lagar införas 1 juli 2026 som förväntas ge ökade kostnader. De årliga höjningarna av löner och arvoden påverkar också att kostnaderna är högre kommande år.

Överförmyndarenheten har avvaktat med en återrekrytering av en anställd som slutade sommaren 2025. De beräknas vara fulltalig styrka från årsskiftet 2026, därav kostnadsökningen om jämförelsen görs mot årsprognosen 2025.

Avskrivningskostnaderna om 34 tkr avser införandet av verksamhetssystemet E-Wärna som används av överförmyndarenheten.

Planåren 2027 och 2028 är uppräknat enligt årsplan med 2,5 procent per år.

6.1.1 Budget per verksamhetsområde

Nettokostnad per verksamhetsområde (tkr)	Utfall 2024	Budget 2025	Årsprognos 2025	Budget 2026
Överförmyndarnämnd	314,8	417,0	333,9	-451,0
Överförmyndarenhet	4 559,0	5 490,9	5 038,7	-5 550,0
Totalt	4 873,8	5 907,9	5 372,6	-6 001,0

Tabellen ovan visar nämndens nettokostnad per verksamhetsområde mellan åren, således har skattemedlen tagits bort från sammanställningen. Den totala nettokostnaden för nämnden budgeteras bli 6 001 tkr för 2026, att jämföra med 5 907,9 tkr för föregående budgetår.

Nämnden ökar sina nettokostnader med 93,1 tkr mellan budgetåren 2025-2026, vilket kan härledas till ökade arvoden då de indexeras årligen. Jämförs budget 2026 med årsprognos 2025 är skillnaden större vilket beror på de prognostiserade kostnaderna framförallt för löner för överförmyndarenheten är lägre. För nämnden är framförallt arvoden, transporter, resor och kurser lägre än budget.

Överförmyndarenheten ökar sina budgeterade nettokostnader med 59,1 tkr mellan budgetåren 2025-2026. De har ett ökat behov av rekrytering av gode män och förvaltare vilket ökar annonskostnaderna. De ser även ett behov av kompetensutveckling under 2026 samt förväntade kostnader i samband med nya lagar som implementeras 1 juli 2026. Görs jämförelsen mot budget 2026 och årsprognos 2025 per sista augusti, är det främst överförmyndarenheten som ökar sina kostnader vid budget 2026. Vilket har sin förklaring i att överförmyndarenheten har avvaktat med återrekrytering av personal och har gjort besparingar 2025 tack vare det.

6.1.2 Personal

Överförmyndarenhetens personal omfattar:

1 Enhetschef

1 Överförmyndarjurist

1 Administratör

4 utredare

Personalkostnader per verksamhetsområde (tkr)	Utfall 2024	Budget 2025	Årsprognos 2025	Budget 2026
Överförmyndarnämnden	-309,1	-340,0	-318,7	-372,4
Överförmyndarenheten	-6 986,8	-8 418,7	-7 891,6	-8 442,9
Totalt	-7 295,9	-8 758,7	-8 210,3	-8 815,3

Överförmyndarnämnden ökar sin totala personalkostnad med 605 tkr jämfört med årsprognosen 2025, vilket ger en procentuell ökning på 7,3 procent.

De största ökningarna återfinns på överförmyndarenheten som har avvaktat med en återrekrytering av en anställd som slutade sommaren 2025. De beräknas vara fulltalig styrka från årsskiftet 2026, därav kostnadsökningen om jämförelsen görs mot årsprognosen 2025.

Görs jämförelsen budget 2026 mot budget 2025 är den totala ökningen 56,6 tkr, vilket kan kopplas till den årliga höjningen av löner och arvoden.

7 Internkontroll

Internkontroll är en grundläggande del av nämndens ansvar för att säkerställa en rättssäker, effektiv och förtroendeingivande verksamhet. Syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. En god intern kontroll ska således bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks och att den bedrivs effektivt och säker med medborgarnas bästa för ögonen.

Nämnden har det politiska ansvaret för att internkontrollen är tillräcklig och beslutar årligen om vilka områden som ska prioriteras genom internkontrollplanen.

Risk	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Risk för bristande rekrytering		4	3
Beskrivning: Det finns risk att antalet aktiva ställföreträdare inte räcker till för att möta behovet. Bristande rekrytering kan leda till längre väntetider för huvudmän, sämre matchning mellan uppdrag och ställföreträdare samt ökad belastning på befintliga ställföreträdare. På sikt kan detta hota både rättssäkerhet och förtroendet för överförmyndaren.			
Risk för bristande rättssäkerhet och kvalitetssäkring		3	3
Beskrivning: Risk för otydliga arbetssätt, bristande kvalitetssäkring och minskad rättssäkerhet om process- och arbetsflöden inte är beskrivna och strukturerade.			
Risk för välfärdsbrott, ekonomisk brottslighet, brott mot utsatta		3	3
Beskrivning: Risk att ställföreträdare utnyttjar sitt uppdrag för att tillskansa sig medel eller bidrag som tillhör huvudmannen. Detta kan ske genom felaktig redovisning, ogrundade arvodesanspråk eller genom att ansöka om bidrag som huvudmannen inte har rätt till. Risker ökar om granskningen inte är tillräckligt noggrann eller om ställföreträdaren saknar kunskap om vad som utgör tillåten användning av huvudmannens medel.			

Kontrollmoment	Frekvens	Metod
Risk för bristande rekrytering		
Inhämta och analysera statistik	Vi inhämtar statistik vid tre tillfällen per år: januari-april maj-augusti september-december.	1. Statistik: Granska statistik över hur många ställföreträdare som tillkommit under året. 2. Utvärdering av rekryteringsinsatser: Kontrollera att planerade informationsinsatser (t.ex. annonsering, hemsidan, samarbete med civilsamhället) genomförts och dokumenterats. 3. Analys: Analysera antalet ställföreträdare i relation till antal ärenden godmanskap, förvaltare samt medförmyndarskap för att bedöma risk för brist.
Beskrivning: Vi inhämtar och analyserar statistik.		

Risk för bristande rättssäkerhet och kvalitetssäkring

Uppföljning och inventering	Kontrollmoment genomförs under perioden januari - juni.	Vi inventerar befintliga dokumenterade process- och arbetsflöden.
-----------------------------	---	---

Beskrivning:

Uppföljning av andel processer med dokumenterade och fastställda processmallar.

Risk för välfärdsbrott, ekonomisk brottslighet, brott mot utsatta

Stickprov	Löpande stickprov under året i samband med granskning av års- och sluträkningar.	Stickprov på årsräkningar och arvodesyrkanden med fokus på avvikande transaktioner (ex. ovanligt höga uttag, återkommande privata överföringar eller anspråk på extra arvoden. Granskning av mönster över tid – inte bara ett enskilt år utan titta på en treårsperiod för att upptäcka långsamma "dräneringar" av huvudmannens tillgångar.
-----------	--	---

Beskrivning:

Stickprovsbaserad genomgång av årsräkningar och arvodesyrkanden där fokus ligger på att uppmärksamma oregelbundna ekonomiska händelser, till exempel större uttag, upprepade privata transaktioner eller återkommande extra ersättningar.

Kontrollen omfattar flera verksamhetsår för att identifiera trender eller successiva förändringar i huvudmannens ekonomi.

Överförmyndarnämnden
Härnösand Kramfors

Verksamhetsplan och internkontroll 2026

Förslag till beslut

Överförmyndarenheten föreslår överförmyndarnämnden besluta
att anta verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan, samt
att skicka beslutet till kommunfullmäktige i både Härnösands kommun och
Kramfors kommun för kännedom.

Beskrivning av ärendet

Överförmyndarnämndens verksamhetsplan 2026 innehåller mål och strategiska åtgärder för året.

Verksamhetsplanen innehåller även en beskrivning av budget och internkontrollplan.

Jonas Nyberg
Enhetschef

Bilagor

Bilaga 1 Verksamhetsplan inkl. internkontrollplan 2026

Överförmyndarnämnden
Härnösand Kramfors

Granskning styrning och ledning granskning - Överförmyndarnämnden

Förslag till beslut

Överförmyndarenheten föreslår överförmyndarnämnden besluta

att anta Överförmyndarnämndens yttrande över revisionens rekommendationer, ”Granskning styrning och ledning överförmyndarnämnden, 2025-09-15 ” som sitt eget, samt

att översända yttrandet till revisionen.

Beskrivning av ärendet

Azets har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av överförmyndarnämnden. Resultatet av granskningen framgår i rapporten ”Grundläggande styrning och ledning överförmyndarnämnden”, 2025-09-15.

Revisorerna rekommenderar överförmyndarnämnden att:

- *Säkerställa att ett nytt samverkansavtal tecknas mellan Härnösands och Kramfors kommun som utgår från aktuella förhållanden.*
- *Säkerställa att samtliga av fullmäktige beslutade uppdragen tas med i verksamhetsplaneringen.*
- *Säkerställa följsamhet till Härnösands kommuns reglemente för internkontroll med tillhörande tillämpningsanvisningar genom att hantera samtliga risker som har ett sammantaget riskvärde mellan 7-16.*
- *Säkerställa spårbarhet i beslut i nämndprotokollen när det gäller annan bedömning i riskvärderingen än den som presenteras av överförmyndarenheten.*
- *Analysera och bedöma risker för oegentligheter för att säkerställa en tillräcklig internkontroll och implementera kommunallagens krav avseende en intern kontroll som förebygger fel och oegentligheter.*

- *Utvärdera genomförda rekryteringsaktiviteter för att utveckla och anpassa kommande aktiviteter inom rekrytering.*
- *Säkerställa att enkätundersökning bland ställföreträdare ligger till grund för framtagande av ändamålsenlig utbildning och information.*
- *Säkerställa att invånare i Kramfors kommun via hemsidan har tillgång till samma information om överförmyndarverksamheten som i Härnösands kommun, förslagsvis via länk till hemsidan i Härnösands kommun.*

Beslutsunderlag

- ”Granskning ledning och styrning överförmyndarnämnden”, 2025-09-15.
- ”Överförmyndarnämndens yttrande över revisionens rekommendationer, styrning och ledning”

Jonas Nyberg
Enhetschef

Cecilia Hjelm
Överförmyndarjurist

Överförmyndarnämndens yttrande över revisionens rekommendationer, "Styrning och ledning Överförmyndarnämnden Härnösand Kramfors"

Azets har på uppdrag av kommunernas revisorer genomfört en granskning av styrning och ledning inom den gemensamma överförmyndarnämnden för Härnösand och Kramfors. Resultatet av granskningen framgår i rapporten "Granskning av styrning och ledning av överförmyndarnämnden", daterad 2025-09-15.

Överförmyndarnämnden har tagit del av rapporten och tackar för revisionens granskning och synpunkter..

Revisorernas rekommendationer samt överförmyndarnämndens hållning

Utifrån resultatet av revisionens granskning rekommenderar revisionen överförmyndarnämnden att:

- *Säkerställa att ett nytt samverkansavtal tecknas mellan Härnösands och Kramfors kommun som utgår från aktuella förhållanden.*

Nämnden ämnar under 2026 arbeta fram ett nytt samverkansavtal och reglemente tillsammans med Kramfors kommun där revisionens synpunkter om styrning och åiterrapportering tas i beaktning.

- *Säkerställa att samtliga av fullmäktige beslutade uppdragen tas med i verksamhetsplaneringen.*

Nämnden beaktar rekommendationen, men har med hänvisning till sitt lagreglerade uppdrag enligt föräldrabalken beslutat att hemställa till kommunfullmäktige om undantag från de generella uppdragen i årsplanen.

- *Säkerställa följsamhet till Härnösands kommuns reglemente för internkontroll med tillhörande tillämpningsanvisningar genom att hantera samtliga risker som har ett sammantaget riskvärde mellan 7-16.*

Inför internkontrollplan 2026 har nämnden för avsikt att ytterligare stärka arbetet med risk- och väsentlighetsanalys, inklusive att hantera de risker som bedömts ligga inom ramen 7–16 enligt gällande tillämpningsanvisningar.

- *Säkerställa spårbarhet i beslut i nämndprotokollen när det gäller annan bedömning i riskvärderingen än den som presenteras av överförmyndarenheten.*

Datum
2025-11-07

Nämnden kommer för 2026 säkerställa att det i protokollen tydligt framgår när nämndens bedömning skiljer sig från den som presenteras av överförmyndarenheten. Detta för att uppnå ökad spårbarhet och transparens.

- *Analysera och bedöma risker för oegentligheter för att säkerställa en tillräcklig internkontroll och implementera kommunallagens krav avseende en intern kontroll som förebygger fel och oegentligheter.*

Nämnden instämmer i att denna typ av risker bör ingå i den systematiska riskanalysen. Ett förbättrat riskanalysarbete med fokus på fel och oegentligheter kommer att inkluderas i kontrollplanen för 2026.

- *Utvärdera genomförda rekryteringsaktiviteter för att utveckla och anpassa kommande aktiviteter inom rekrytering.*

Nämnden har ett kontinuerligt arbete för att säkra tillgången till gode män och förvaltare. Under 2026 kommer nämnden att analysera resultatet av tidigare års rekryteringsinsatser i syfte att öka träffsäkerheten i rekryteringsarbetet. Nämnden kommer därutöver att arbeta än mer aktivt med hela rekryteringsprocessen, vilket bland annat omfattar ökad synlighet, målgruppsanpassad information samt utvecklade introduktionsinsatser.

- *Säkerställa att enkätundersökning bland ställföreträdare ligger till grund för framtagande av ändamålsenlig utbildning och information.*

Utbildning av ställföreträdare är ett prioriterat kvalitetsverktyg. Under 2026 kommer nämnden att se över och uppdatera utbildningarnas innehåll för att säkerställa att de möter verksamhetens behov. Nämnden delar delvis revisionens rekommendation om enkätundersökningar och kommer att genomföra sådana samt analysera resultaten i syfte att bättre anpassa innehållet. Enkäter bör dock inte ensamt ligga till grund för utbildningsinsatser.

- *Säkerställa att invånare i Kramfors kommun via hemsidan har tillgång till samma information om överförmyndarverksamheten som i Härnösands kommun, förslagsvis via länk till hemsidan i Härnösands kommun.*

Nämnden delar revisionens uppfattning om vikten av tillgänglig och tydlig information till invånarna i båda kommunerna. Det är dock inte aktuellt att helt harmonisera innehållet mellan hemsidorna. Däremot kommer Kramfors kommuns hemsida att uppdateras så att den innehåller tydliga länkar till Härnösands kommuns hemsida, där all övergripande information om överförmyndarverksamheten samt e-tjänster finns samlade.

Datum
2025-11-07

Överförmyndarnämnden Härnösand Kramfors tackar återigen för revisionens genomlysning och rekommendationer och kommer fortlöpande följa upp de åtgärder som initieras.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN HÄRNÖSAND KRAMFORS

Datum som ovan

Ingemar Wiklander
Ordförande